

Taloudellisen vaurastumisemme
yleispiirteet.

Pääjohtaja Risto Rydin radioesitelmä 20/3 38.

Itsenäisyytemme saavuttamisen hetkellä oli taloudellinen tilanne maassamme sangen vaikea. Maailmansodan aikana ja johdosta oli elinkeinoelämämme kaikilla aloilla lamaanut. Maatalous ei ollut voinut saada tarpeellises-
sa määrässä väkirehuja, apulantoja ja muita välttämättömiä tarvikkeita paremmin kuin uusia koneitakaan. Tämän johdos-
ta sekä epävarmojen työolojen ja virheellisen maatalouspo-
litiikan takia sen tuotanto oli melkoisesti heikentynyt. Teollisuuspuolella melkein kaikkien ulkomaisten markkinain sulkeutuminen ja tarpeellisten raaka-aineiden saannin vai-
keus olivat suuresti supistaneet tuotantoa. Ja niilläkin teollisuuden aloilla, joilla toimintaa voitiin tyydyttäväs-
sä laajuudessa ylläpitää, pääsi tuotantokoneisto vanhentumaan ja rappeutumaan. Samoin oli laita kulkulaitosten, eri-
tyisesti rautateiden ja niiden liikkuvan kaluston sekä vesikuljetusvälineiden. Raaka-aine-, elintarve- ja muut va-
rastot maassa oli loppuun kulutettu. Useimmista tärkeim-
mistä tavaroista oli huutava puute. Ulkomaankauppa oli muualle paitsi Venäjälle ja Ruotsiin täydellisesti tyrehty-
nyt ja maan ulkomaiset maksusuhteet sen johdosta joutu-
neet pois tasapainosta. Venäjän vallankumouksen kautta oli-
vat lopuksi tämänkin maan markkinat, joille ennen maailman-
sotaa lähes 40 % koko ulkomaankaupastamme oli keskittynyt ja jotka sodan aikana olivat ottaneet jopa 96 % koko vien-
nistämme, täydelleen sulkeutuneet. Valtiotalous oli joutu-
nut epäjärjestykseen, ja inflation kautta oli suurin osa maan rahapääomasta ja rahasäästöistä tuhoutunut. Vapaussodan aikana oli lisäksi suoranaisten hävityksen kautta suunnatto-
mia omaisuusarvoja mennyt hukkaan.

Vieraan vallan alaisuuden päättyminen ja täydellisen itsenäisyyden saavuttaminen vapauttivat jäiden lähdön ta-
paan valtavia, toimintakykyisiä ja toimintahaluisia voimia,
jotka poliittisella, taloudellisella, sivistyksellisellä,
hallinnollisella ja sotilaallisella alalla ohjautuivat tar-
mokkaaseen vaurioiden korjaamis- ja uuden valtakunnan pe-
rustamis- ja rakentamistyöhön. Seuraavassa tarkastelemme
lyhyesti tämän työn tuloksia taloudellisella alalla. Kun
vuosi 1918 oli sotavuosi ja vielä vuonna 1919 olosuhteet
olivat vakaantumattomat, otamme vertailujen lähtökohdaksi
yleensä vuoden 1920 olot.

Maan väkiluku on itsenäisyyden aikana kasvanut
n. 1/2 miljoonalla hengellä. Kasvua ei kuitenkaan esiinny
kaikissa väestöryhmissä. Maatalousväestön lukumäärä on näet
alentunut useilla kymmenillä tuhansilla. Sen prosenttiluku
maan koko väestöstä on tämän johdosta huomattavasti pie-
nentynyt. Vuonna 1920 se vielä oli runsaasti 65 %, mutta
nousee tuskin nykyään edes 55 %:iin koko väestöstä, ja
kehitys näyttää nopeassa tahdissa kulkevan edelleen samaan
suuntaan. Tästä huolimatta on maatalous voimakkaasti edis-
tynyt. Uutta peltoa on raivattu noin 600.000 ha, mikä
vastaa noin 30 % lisäystä pellon kokonaisalaan. Vielä
nopeampi on ollut tuotannon kasvu maatalouden kaikilla
aloilla. Siten ovat sadot sekä arvoltaan että määrältään
nousseet suunnilleen kaksinkertaisiksi. Erityisesti syömä-
viljaan nähden on tilanne ratkaisevasti muuttunut. Vuosi-
na ennen maailmansotaa saatiin vain jonkun verran yli
40 % leipäviljan tarpeesta tyydytetyksi kotimaan tuotannosta.
Lähes 60 % oli peitettävä tuonnilla ulkomailta. Maailman-
sodan aikana oli tilanne vieläkin huonompi. Satokautena
1937-38 lasketaan oman tuotannon peittävän jo n. 87 % tar-
peesta. Vajausta on enää ainoastaan vehnässä. Ennen so-
taa riitti vehnän oma sato peittämään vain 2 % tarpeesta, nyt
lasketaan sen tyydyttävän 65 % siitä, ja jos nousu jatkuu
samalla nopeudella kuin viimeisinä vuosina, olemme tähän-

kin viljalajiin nähden ennen pitkää omavaraisia. Karjatalous-
tuotteiden tuotannon kasvu on ollut vieläkin nopeampi, si-
ten on meijerivoin tuotanto kasvanut lähes nelinkertaisek-
si ja juuston tuotanto noin viisikertaiseksi. Lihasta ja
kananmunista, joita aikaisemmin tuotiin maahan suuria mää-
riä, on muodostunut huomattavia vientitavaroita. Näillä saa-
vutuksilla maatalouden alalla, jotka pääasiallisesti johtu-
vat tuotantotapojen kehittymisestä ja maatalouden voimape-
räistymisestä, on varsinkin nykyisenlaatuisissa epävarmoissa
oloissa maan turvallisuuden ja kansakunnan hyvinvoinnin kan-
nalta arvaamaton merkitys. Tulokseen on varmaan huomatta-
vasti myötävaikuttanut myös se seikka, että itsenäisten
viljelijäin luku kysymyksenalaisena aikana on kasvanut suun-
nilleen kolmanneksella eli noin 100.000:lla uudella maan-
omistajalla. Tämä on ollut omansa sosialisesti suuresti
vahvistamaan maatalousväestön asemaa. Samaan suuntaan on
vaikuttanut maatalouden luotto-olojen kehittäminen terveem-
miksi.

Teollisuuden tuotantoarvo on samanaikaisesti kohon-
nut noin kolminkertaiseksi, samoin sen maksamat palkkamää-
rät. Työntekijäin lukumäärä on noussut lähes kaksinkertai-
seksi. Kehitys on tapahtunut rinnan sekä kotimarkkina- että
vientiteollisuudessa. Teollisuuden koneellistumista ja ratio-
nalisointia todistaa se, että jalostusarvo, s.o. valmiiden
tuotteiden arvo vähennettynä raaka-aineiden arvolla, työn-
tekijää kohden on noussut noin 24.000 markasta noin
40.000 markkaan vuodessa. Tämä nousu on ollut vienti-
teollisuudessa jonkun verran suurempi kuin kotimarkkina-
teollisuudessa, mikä ehkä viittaa siihen, että teknillinen
kehitys siinä on vastaavasti ollut nopeampi. Samaan suun-
taan viittaa myöskin se seikka, että käyttövoiman tarve
vientiteollisuudessa on työntekijää kohden kasvanut nopeam-
min kuin kotimarkkinateollisuudessa nousten se v. 1936
edellisessä yli 8 hevosvoimaan, jälkimmäisessä vain 2,5
hevosvoimaan työntekijää kohden. Teollisuuden pääomasuhteet

ovat myöskin kehittyneet oikeaan suuntaan. Siten on maan kaikkien osakeyhtiöiden osakepääoma kasvanut noin kolminkertaiseksi, ja teollisuusyhtiöissä on kasvu ollut sitäkin nopeampi, noin 3 1/2-kertainen. Myös käyttämäänsä lainapääomaan nähden on teollisuus onnistunut vakaannuttamaan asemaansa siirtymällä yhä suuremmassa määrässä lyhytaikaisista luotoista obligatiolainoihin. Täten on teollisuuden taloudellinen asema vakaantunut ja sen toimintavapaus kasvanut. Teollisuuden toimintamahdollisuuksia on huomattavasti lisännyt ja varmentanut myös se, että varsinkin viimeisten 10 vuoden kuluessa huomattavia vesivoimia on otettu voimalähteinä käytäntöön. Mainittakoon vain Imatran, Anjalankosken, Ahvenkosken ja Rouhialan suuret voimalaitokset sekä Harjavallan ja Keltin rakenteella olevat voimalaitokset. Ja uusia suuria yrityksiä tällä alalla on suunnittelun alaisina.

Ulkomaankauppa on koko itsenäisyytemme aikana osoittanut ilahduttavaa kehitystä. Se on nopeasti noussut sekä määriltään että arvoltaan. Vienti on kasvanut runsaasti kolminkertaiseksi ja tuonti noin 2 1/2-kertaiseksi. Kauppatasaus oli aikaisemmin yleensä huomattavastikin tuontivoittainen. 1920-luvulla se muutamaa raskasta poikkeusvuotta lukuunottamatta suunnilleen pysytteli tasapainossa. Mutta 1930-luvulla se on ollut melkoisesti vientivoittainen. Tähän mennessä on se hyväksemme jättänyt ylijäämää lähes 7.000 milj. mk. Tulevaisuuteen nähden ehkä vieläkin tärkeämpi on kumminkin ollut se muutos, joka sekä tuonnissa että viennissä tavaroiden laatuun nähden on tapahtunut. Tähän muutokseen ovat sekä maataloutemme kehitys että niin vienti- kuin kotimarkkinateollisuutemme muuttunut rakenne myötävaikuttaneet. Pääasiallisesti maatalouskehityksen ansioksi on laskettava, että ravinto- ja nautintoaineiden tuonti, joka aikaisemmin suuren viljantuonnin johdosta pysytteli noin 40 %:ssa koko tuonnista, on alentunut vain 15 %:iin siitä. Kotimarkkinateollisuuden voimakkaan kehittymisen johdosta taas on raaka-aineiden tuonti noussut noin 30 %:sta yli 45

%:iin, kun sitävastoin valmiiden teollisuustuotteiden osuus tuonnista on suunnilleen pysynyt paikoillaan. Vilkkaan uutisrakennustoiminnan vuoksi teollisuudessa on koneiden ja muiden tuotantovälineiden tuonti osoittanut nousevaa suuntaa. Ja vientiteollisuuden valtava kehitys on kyennyt ei ainoastaan nostamaan viennin määrää, vaan myöskin meidän kannaltamme parantamaan sen kokoonpanoa sikäli, että markkinoihin ja hintakehitykseen nähden vakavammat paperiteollisuus- ja muut pitemmälle jalostetut tuotteet ovat suhteellisesti lisääntyneet ja heilahduksille alttiimmat sahatavarat menettäneet merkitystään. Eräät kotimarkkinateollisuuden haarat sekä muut toimialat ovat myöskin yhä nopeammassa tahdissa alkaneet kehittyä vientikelpoisiksi, niin että tällaisten tavaroiden maasta vienti viime vuonna jo kohosi 1.005 miljoonaan eli lähes 11 %:iin koko viennistä, ja siten osaltaan vähentää vientimme yksipuolisuutta.

Kaikilla muillakin taloustoiminnan aloilla on ollut huomattavissa varmaa ja melko nopeata nousua. Rautateitä on rakennettu noin 1.500 km. Myös maanteitä on sekä rakennettu uusia että parannettu vanhoja erittäin huomattavassa mitassa. Rautateiden kuljettama tavaramäärä on v:sta 1919 kasvanut noin 3 1/2-kertaiseksi. Höyrylaivatonnistomme on niinkään noussut yli kolminkertaiseksi ja näyttää edelleen olevan ripeässä kasvussa. Rakennustoiminta on ollut vilkkaassa käynnissä. Valtio ja kunnat ovat tarkoituksiinsa tehneet suuria pääomansijoituksia. Myös käytettävissä oleva raha- ja säästö pääoma on nopeasti noussut. Talletukset liikepankeissa ovat kasvaneet suunnilleen kolminkertaisiksi ja säästöpankeissa y.m. talletuksia vastaanottavissa rahalaitoksissa jopa yhdeksänkertaisiksi. Henkivakuutuskanta on noussut noin seitsemänkertaiseksi, j.n.e.

Itsenäisyytemme alkuaikoina, jolloin ankara sekä lyhyt- että pitkäaikaisen pääoman puute vallitsi maassamme, olimme pakotettuja taloustoimintamme uudelleen rakentamiseen ja kehittämiseen lainaamaan huomattavia määriä ul-

komailta. Osittain olivat nämä luotot pitkäaikaisia, mutta liiankin suurelta osalta lyhytaikaisia. Erityisesti viimeksimainituista, mutta myöskin obligatiolainoista aiheutui sittemmin kansainvälisten pulien ja lamakausien sekä varsinkin vaihtelevien rahankurssien vuoksi ajoittain suuria vaikeuksia ja melkoisia tappioita. Näiden lainojen varassa niin maataloudessa kuin teollisuudessa ja muillakin talouselämän aloilla tehdyt sijoitukset ovat kumminkin osoittautuneet suurin piirtein terveesti harkituiksi ja tarkoituksenmukaisiksi, ja niihin melkoiselta osalta pohjautuu se edullinen taloudellinen kehitys, mikä maassamme varsinkin 1930-luvulla on tapahtunut. Tulokset näistä sijoituksista ovat näet luonnollisesti tulleet näkyviin vasta vähitellen vuosien kuluessa. Juuri näiden sijoitusten ansiota on osalta sekin, että ei ainoastaan niitä varten otettut ulkomaiset lainat vaan suuri osa muistakin ulkomaisista veloistamme on voitu nopeasti maksaa takaisin. Ulkomaiset nettovelkamme ovat nimittäin alentuneet noin 2 miljardiin markkaan eli huomattavasti vähempään kuin mitä ne olivat ennen maailmansotaa.

Hyvät ulkomaiset maksusuhteemme ovat puolestaan ratkaisevasti vaikuttaneet kotimaisten raha- ja pääomamarkkinoiden voimakkaaseen kehitykseen, jonka kautta niiden rakenne on kokonaan muuttunut ja maksuvalmius parantunut maassamme ennen tuntemattomalle tasolle. Voimmekin toivoa, että kotimaiset markkinamme nyttemmin kykenevät tyydyttävästi täyttämään elinkeinoelämän rahan- ja pääomantarpeet, niin että uusiin ulkomaisiin lainoihin ei säännöllisesti enää tarvitse turvautua. Osoituksena rahamarkkinoittemme nykyisestä voimasta mainittakoon, että liikepankkienme antolainaus, joka aikaisemmin joskus oli jopa lähes 2 1/2 miljardia suurempi kuin niiden ottolainaus, viime aikoina on lähes 1 1/2 miljardilla markalla alittanut ottolainauksen. Melko helposti on kotimaisille markkinoillemme viime vuosina lähes 2 miljardinkin obligatiomääriä vuodessa voitu sijoittaa. Tätä on erityisesti valtio käyttänyt hyväkseen

siirtääkseen aikaisemmat ulkomaiset lainansa kotimaisiksi, mutta myöskin kunnat, luottolaitokset ja teollisuus ovat sen avulla huomattavassa määrässä vakaannuttaneet rahoitustaan. Rahamarkkinain vastainen kehitys riippuu ensi sijassa kauppataseen muodostumisesta. Jos se tulee suuresti tuontivoittoiseksi, voidaan rahamarkkinain kiristymistä kotimaassa tuskin välttää. Niin kauan kuin se taas pysyy vientivoittoisena, on kiristymisvaara suhteellisen pieni. Kauppataseemme on, kuten jo edellä huomautettiin, suuresti varmentunut, ja maksutaseen, johon kauppataseen lisäksi korot, laivarahdit, matkailijatulot j.n.e. vaikuttavat, varmistumista on suuresti edistänyt juuri viittaamani ulkomaisten velkojen väheneminen. Kun vielä v. 1932 oli tarpeen viedä maasta noin 400.000 std. puutavaroita, jotta ulkomaiset korot voitiin maksaa, riitti viime vuonna tähän tarkoitukseen noin 70.000 std:n vienti. Kun lyhytaikaiset ulkomaiset maksusuhteemme nykyään osottavat lähes 1.400 miljoonan markan nettosaatavaa meidän hyväksemme, ei ulkomainen luottamuspulakaan voi aivan äkkiä järkyttää asemaamme. Voimme siis melkoisella rauhallisuudella suhtautua kansainvälisessä kaupassa ja kansainvälisillä luottomarkkinoilla mahdollisesti esiintyviin vaikeuksiin, vaikka tosin huomattavia heilahduksia meidänkään kohdaltamme ei kaikissa oloissa voida välttää.

Tuloksena edellä viitatuista edullisesta kehityksestä taloustoimintamme eri aloilla on ollut, että myös kansantulo, joka vuosittain syntyy käytettäväksi kansakunnan sekä julkisiin että yksityisiin tarkoituksiin ja johon sekä kulutus että pääomanmuodostus pohjautuvat, on huomattavasti noussut. Erehdymme tuskin paljonkaan, jos laskeamme, että kansantulo viime vuonna on ollut ainakin 2 1/2 kertaa suurempi kuin v. 1920. Täten olemme viimeisinä vuosikymmeninä, huolimatta ankarista pula- ja lamakausista ja erilaisista muista vaikeuksista lopputuloksena kuitenkin saavuttaneet kansantulossamme keskimääräisen nousun, joka huomattavasti ylittää sen 3 %:n vuotuisen kasvun, mitä

ennen sotaa suurissa teollisuusmaissa, terveissä oloissa on pidetty normaalina. Jos laskelmamme on oikea, on kasvuprosentti meillä keskimäärin ollut lähempänä viittä kuin kolmea, ja sellaiseen tulokseen voimme olla täysin tyytyväisiä.

Näyttää kumminkin siltä, että olemme nyttemmin ainakin muutamilla aloilla tulleet erään taloudellisen kehitysvaiheen päätekohtaan ja että nousu ei ehkä seuraavina aikoina voikaan olla yhtä helppo ja nopea kuin tähän asti. Siten maatalouden kehittymiselle varmaan syntyy uusia probleemoja sikäli kuin kotimaan markkinat eivät jaksaa sen lisääntyvää tuotantoa kuluttaa. Vientiä näet tuskin voidaan jatkuvasti ajatella vientipalkkioiden varassa ja ulkomaiset hinnat, kun lukuisat maat heittävät ylijäämätuotantonsa harvoille jälellä oleville vapaille markkinoille, tuskin riittävät säännöllisesti peittämään tuotantokustannuksiamme. Puuhun raaka-aineena nojautuva teollisuus on myöskin määrältään suurin piirtein kehittynyt siihen rajaan, minkä metsävaramme nykyään sallivat. Tällä alalla täytyy kehityksen senvuoksi nähtävästi ohjautua jalostusasteen ja tuotannon laadun kohottamiseen ja kehittämiseen ja sitä tietä tuotannon arvon nostamiseen. Mutta silläkin linjalla on kyllä suuria, jopa kokonaan uusiakin mahdollisuuksia. Mainittakoon esim. juuri syntyvä keinosilkkiteollisuus. Onneksi on maamme myös vielä suhteellisen vähän teollistunut. Sitä mukaa kuin tarpeita esiintyy ja voimia ja varoja on käytettävissä, voi siten tällä alalla avautua uusia työaloja ja uusia tuotantomahdollisuuksia. Viittaan esim. nykyään vilkkaaseen toimintaan käyttökelpoisten malmien ja metallien löytämiseksi ja niihin tuloksiin, joita tällä alalla jo on saavutettu, sekä siihen uuteen yritteliäisyyteen, joka voi nojautua syntyvään kaivosteollisuuteen. Epäilemättä on meillä myös vielä laajoja mahdollisuuksia vieraisiin raaka-aineisiin perustuvien uusien jalostusteollisuuksien luomiseen ja niiden sekä jo olemassa olevien tämänlaatuisten teollisuuksien edelleenkehittämiseen. Työ- ja yrittämismahdollisuuksia ei siis vastaisuudessakaan tule puuttumaan.

Faint, illegible text on the left page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text on the right page, possibly bleed-through from the reverse side.